

Oponentský posudek na doktorskou disertační práci ve studijním programu imunologie:

Mgr. Jitka Smetanová:

Mechanismy dysregulace imunitního systému u vrozených poruch imunity

Mgr. Jitka Smetanová si za téma své disertační práce vybrala poměrně širokou problematiku dysregulace imunitní odpovědi napříč celým spektrem primárních poruch imunity. Zvláštní pozornost pak věnovala otázkám spojeným s průběhem onemocnění COVID-19 a očkování proti SARS-CoV-2 u těchto skupin pacientů, se zacílením na pacienty s primárními poruchami tvorby protilátek, a to v době, kdy informace na toto téma v odborné komunitě nebyly dostupné. Nejen v tomto smyslu byla a je její práce velmi aktuální, přinesla řadu cenných poznatků, což se odrazilo i v počtu publikací v kvalitních časopisech. Autorka se mohla opřít výborné klinické zázemí pracoviště Ústavu imunologie 2. LF UK a FN Motol a cenná byla i spolupráce a zahrnutí dalších specializovaných pracovišť v rámci České republiky.

V úvodu disertační práce se autorka věnuje obecně všem skupinám poruch imunity. Uvítal bych sice užší zaměření práce, a také větší prostor věnovaný otázkám diagnostiky, která je například v porovnání s částí popisující léčebné možnosti poměrně skromná, ale celý úvod je přehledný, čtivý, a jeho pojetí svědčí o výborné orientaci autorky v problematice. Ve výsledkové části se Jitka Smetanová zaměřila na 3 hlavní témata. První se dotýká analýzy dynamiky T lymfocytární populace u pacientů s DiGeorge syndromem, kde autoři ukazují homeostatickou proliferaci jako možný mechanismus postupné normalizace absolutního počtu T lymfocytů v periferní krvi pacientů v pozdějším věku. Druhým tématem je studium dopadů nově popsané mutace v genu *XIAP*, včetně změn exprese genů apoptotických a anti-apoptotických drah, jakož i genů signální dráhy NOD2, a možných dopadů těchto změn na klinickou manifestaci v podobě Crohnovy nemoci či rozvoje hemofagocytující lymfohistiocytózy. Třetí oblastí je už zmíněné studium průběhu COVID-19 především u pacientů s běžným variabilním imunodeficitem, jejich odpovědi na vakcinaci proti SARS-CoV-2, ale i obsahu protilátek proti SARS-CoV-2 nebo obsahu autoprotiátek vč. jejich vlivu na diagnostiku autoimunitních komplikací v substitučních imunoglobulinových preparátech podávaných těmto pacientům. Přes malou výhradu k určité nesourodosti práce je nutno říci, že Jitka Smetanová dosáhla velmi hodnotných výsledků. Je první autorkou 2 prací (1x z toho v rámci sdíleného prvoautorství)

v časopisech s vysokým IF (J Clin Immunol, IF 7,8, a J Allergy Clin Immunol Pract, IF 11,4), a spoluautorkou dalších 4 prací v kvalitních časopisech se souhrnným IF 29,9.

Kromě toho v krátkém čase publikovala 12 dalších prací bez přímé souvislosti s tématem dizertační práce, ale stále tematicky blízkých, z toho 3 prvoautorské v mezinárodních časopisech, z nichž bych upozornil zejména na práci v Lancet Rheumatol (IF 25,4).

Mgr. Jitka Smetanová v úvodu práce prokázala rozhled a dobré teoretické znalosti, v další části práce pak schopnost přesně formulovat výsledky své výzkumné činnosti. Řada z prezentovaných výsledků má potenciál využití v klinické praxi. Disertační práce obsahuje jen drobné nepřesnosti či formální nedostatky, celkově ji hodnotím kladně.

K autorce mám 2 doplňující otázky:

- Část pacientů reagovala na očkování proti SARS-CoV-2 tvorbou protilátek, část nikoliv. Zkoumali jste odlišnosti mezi těmito skupinami pacientů, které by mohly vysvětlovat rozdíl v této reaktivitě?
- Defekt genu *XIAP* vede k porušení inhibice apoptózy, čímž dochází k posílení apoptotických dějů. Jak si vysvětlujete, že zásadní manifestací choroby je lymfoproliferace?

Závěrem konstatuji, že studentka prokázala tvůrčí schopnosti a předložená práce zcela splňuje požadavky standardně kladené na disertační práci v oboru imunologie. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě (podle § 47 VŠ zákona 111/98 Sb.).

Prof. MUDr. Tomáš Freiburger, Ph.D.

Genetická laboratoř CKTCH, Brno

V Brně 26.8.2024.